

Hugo
Dialogus inter hugonem. cathonem. et
olliuerium. sup libertate ecclastica luculentis
sine elaboratus feliciter incipit.

Hugo.
Ic michi oliueri verū ē quod audio
consulatū thenesi. clero abstulisse an
tiquissima priuilegia. et credere hoc
posse de iure.

Oliuerius.
Verū hugo. h nō eodē sensu a Clero et Cis
uitatis emulis accipit quo a cōsulato scī ē.

Hugo.
Quid ambiguitatis in dicto a facto est ut
diuersimodē capiatut nec quero ut de vtroq
piter rñdeas. duo enī quesui. vnū. Sublata
ne sint Clero antiquissima pūilegia. Alterū.
Credere consulatū hē iure posse.

Oliuerius.
Ego dixi in hac re aliquid a cōsulatu factū
nō ut quidā maledici calūmiantur p hoc in
fringendo Clero pūilegia sine legitima causa
quod est cogitasse sacrilegium.

Hugo.
Quid est illud in hac re aliquid ne post hē
in incerto nos pagari contingat.

Oliuerius.
Quāq te minime latere quesita certo sciaz
et me absente a themis hē occlusa et publica
sint moeigerandū tñ in hac re tibi statui ami
cia mutua inter nos annos ante aliquot

cōtracta me cōpellit cōclufū intelligo in cōsulatu
maxima nēcitate fuadē. q̄ legito soluta ē. ca
pere a bladus elicoz in molēdinis gabellas fi
cuti a laicis nullo p̄uilegio gaudētib. nō sem
p̄ h̄ nēcitate. cā impellēte dumtaxat durāte.
qua cessante cessabit effcūs. et p̄pterea p̄uile
giū deri mīme extinguitur h̄ h̄uo tpe sicuti est
vigorē habebit. qd̄ impossibile foret si extidū
exisset h̄ nisi publica foret ex me in lucē nō p̄
dirēt. q̄ enī in cōsulatu cōcludūtur sepulta sūt
et nemini licitū ē vel amico referre.

Hugo.

Grās ago p̄mo q̄ de amicitia mēcōz fecisti
q̄ me audacē fec̄ tecū cōferēdi. Deinde q̄ absq̄
circūlocutiōe seu rei ius circūlaciōe qua plures
ex cuius suos colorāt f̄mōes et s̄ s̄btiliter lo
cutū fore reputāt. licet iux̄ psalmistā. In cir
cūtu impij ābulēt michi clarā cōclonē p̄pas
lasti. Licet enī missi cōsulatus hāc cōclonē clero
intima uerint credidisse tñ potius fuisse p̄ba
minatoria ad aliū effectū tēdētia. et q̄ p̄missa
de pleno cōsulatu deliberate de iurispitorū cō
filiō nō p̄cessisset. S; hoc michi velm̄ rñdeas si
p̄nsuisses votū tuū fuisse et hūic cōclom cōsen
taneum.

Oluerius.

Quid de voto meo queris qd̄ in tot pruden
tum et exp̄toz multitudie nullius moimti fu
isset. merito debz tibi sufficē q̄ cōclom hāc a
me extraxisti et vana sunt tua estimaciō q̄ missi
cōsulatus vnū dicerent et aliud dēsiderarent

2
Nec dubites quin hæc res conclusa sit per habentes ad hoc plenam potestatem. Nec ita ardua videtur ut magnorum doctorum egeat consilio et omnium consulum conuocatione.

Hugo.

Fortum tuum non abs re requiro sed ut sciam si in aliorum errore sis.

Oliuarius.

Proliqueso blasphemare nec in celum os ponere. Credis tu hugo consulatum theseni errare. et hanc conclusionem sine matura deliberatione fecisse desipis si ita sapis. sed videris michi ad secundam partem quesiti procedere si consulatus credat hoc iure fecisse. Et ut breuis sim si presens fuisset consulatus non restitisset et temporum qualitatibus attentis non secus votassem.

Hugo.

Quod per te in te vniuersi oliuarii spiritum meum po fueram ut te redeunte clerus in pristinam libertatem constitueretur non es memor largissime promissionis per te nobis consulatus facere clero dum tollerant omniuersis oculis nescio an plus coacte quam iuste ad tuam nuptiam instantiam de duorum grossorum theseni. gabelle aggrauatione ex qualibet carrata vini ex tunc inantea nulla clero imponenda onera et vti ciues defendendos.

Oliuarius.

Quod habeo necessitas maior impellit quam verisimile fuerat. Alia ratio reformatur pactum nonne sedens pacifice in tam insigni ciuitate theseni.

absq; omni onē. veditis via vīa absq; gabella.
Ciues ec̃ pauprini stridissimas et onerosas
faciūt custodias vos quos hui⁹ disturbij p̃i-
cipales vulgus clamat in plateis. in lectis
q̃esatis alijs in muris p̃noctatibz. Ciues vice
simū denariū de bonis suis tribuūt seu mu-
tuāt vos vel modicū mutuo dare recusastis. Ju-
sti ē q̃ sentiūt omnia illos onera s̃bire debere
equalia. Quid molesti et indignati estis de tā
modica re ut panē ematis imitar laicorū hoc
piculo maxie durate et necitate cōpellete.

¶ Si fallor te plus solito cōmotū. **¶** Hugo.
video et vulgi snie inherē q̃ nō rōe s̃ voluntate
ocasiōe qualibz sup̃tap cā mouet. Nūc igit̃
replicare omittā ne alit̃ q̃ ego dixerim s̃ba
mea interpretis et eras si ocn quidq̃ tibi erit
redito.

¶ Oluerius.

¶ Erras hugo nulla i me cōmocō ē ad iracūdi-
am q̃ in me rectū sup̃lātavit iudiciū. replica
quid vis veritas nō q̃rit vmbra diūticula seu
circulacōes s̃ sūt. hec s̃ba et s̃tilis mos ē nil
habentiū ad replicandū.

¶ Hugo.

¶ Gaudeo olueri te ita cōstātē et aveitate im-
mobilē. s̃ rogo si te errare mōstrauēo et avei-
tate alienū vis ne ad rcāz vīa dirigi.

¶ Quid in s̃ veli. quūmo **¶** Oluerius.

qd̃ in me q̃ris tu te facturū p̃mitte. et q̃tū in
te ē ne veritati singulis attēis resista p̃uade.
Qd̃ si ego p̃ veritate te certare sensero itidem
apd̃ cōsulatū me facturū p̃mitto.

3

Hugo.
Redū pmitto h̄ et me ad hoc astrigo et sub
pemis camē in forma meliori obligo. h̄ q̄ mul
ta capita tacta sūt ut p ptes v̄itas inq̄ratur
necē ē ut sentio credis vna cū cōsulatu recte
et iuste tpe s̄ et nēcitate vrgēte cōsulatū facē
q̄ cū clero attēptauit nec vllā ob hoc penā in
currē.

Oliuerius.
Sentis bñ et ita ē. dōctores enī d̄sup cōsul
ti sūt quos in iure cōsulē erroneū vix credibi
le est.

Hugo.
Non chmo in iure dōctores pōtificō vel im
patorio seu etiā sacre scripture h̄c cōsuluisse
h̄ igitur medici cōsulti sūt nimirum si fines
eorum transgressi errauerint.

Oliuerius.
Vocaris in rē tā ardua iuris vtriusq̄ dōcto
res plures cōsulti sūt q̄ in hāc cōcordāt diffi
nitūā sn̄iaz. necitate rē aleas illicitā licitam
facere cū legi nō sit subiecta. et si iura cessarēt
ius diuinum et naturale h̄c dīdaret.

Hugo.
Erras oliueri et iā nō loco2 omēs illos dē
cōsulatu q̄ auctores huius s̄blacōis p̄uilegij
et impōsicōnū filiū onerū suē in hac citate
th̄nenē. sūt iure ciuili et canonico diuisi cēsu
ris et p̄mis immodati. Si iurista esses allegas
rē tibi. c. nō mius. c. adūsus. dē immu. eccle. c.
quāq̄. dē cēsi. li. vj. c. fi. dē immu. ec. e. li. et cle.
fi. dē cēsi. c. sup quibusdā. dē s̄. sig. l. placet. C.

de sa. san. et. et in cōstōe frederici scđi ad decus
et decore. sub rubrica de statutis et cōsue. cōtra
lib. et ec. in vñ. feu. Ultra ista iura cōmūia sūt
cōstōes impiales Karoli quarti fundate sup
cōstōi bō frederici p̄dici cōfirmate p̄ sūmos pō
tifices p̄stūm p̄ honoriū papā. iij. et martinū
papā. v. q̄ dēsup clero thēn. dedit executores
āno suo p̄mo. Prēterea ē bulla q̄ singulis di
ebz iouis in septimana scā p̄ summū pōtificē
publicat q̄ tales impositores nouorū onerū
anathematisat ⁊ ab h̄mōi censuris ⁊ anathē
mate nullus p̄ter sūmū pōtificē p̄t tales ab
soluē. put dēsup ē clara bulla phibitoria pau
li p̄pe. ij. moderni dēā n̄rī sc̄ssimi.

¶ **Oliuerius.**

Hugo si res tā clara foret nō pōssuz credere
dōctores ita cōsulatū cōsuluisse et cōmūiter dē
q̄ iura de facili flectuntur ad instar nasi cerei.
et nō dubito cōsulatū thēn. singula mature p̄
us masticasse q̄ h̄mōi rē cōcluderēt ⁊ public
carēt. et merito clerus iuxta facultatē cōtribu
ere debz. put audiri iure cantū.

¶ **Hugo.**

Ab vltimo incipia fateor tpe nēcitat̄is cle
rum teneri ad subeundū certa onera sed mo
dus traditus in iure suādus est cōsultu roma
no pontifice vel eius legato auctoritatē h̄nte
Nullo tamen iure canetur laicis licere clero
h̄mōi onera imponere et hoc verum vti euang
gelium est. ¶ Si cōsulatus cōsuluit dōctores

potest esse semel p me ad hoc rñfuz est. Hoc cer-
 tum ē nullū cū missis ad clerū p cōsulatū m h
 tā arduo negotiō iuristā opuisse cū tñ m mi-
 nimis causā doctoz ciuitatis cū missis solitus
 fit compere. quinimo vnus ex maioribz ci-
 uitatis m clero publice nō ē uētus exclama-
 re. Cōsulatū theñ. m hac re nō curare libros
 nec doctos viros. qđ xbu spero ex se ipso locu-
 tus ē alias scandalosū foret cōsulatui theneñ.
 qui tūc possz m hoc oparari cōsulatui nurheñ.
 quē totus mūdus xbo italico deridē solitus ē
 eo q tpe cōsiliū pelamāt. for le sanre. h vult
 dice exeat sapiētes p quos notāt līatos. Nec
 reputo minimā auctoritatē m tāto cōsulatu
 tot psonarū. Nā integru pfumit iudiciū qđ
 plurimoz cōsilio approbat. S; nolite michi
 qso imputare q dicturus sū. Cuipe scis qua-
 les intrāt ad cōsulatū ⁊ quales vocātur ⁊ cū q
 bus practis. Ego estimo iux sniaz francissi
 ptriarche clarissimi poete. Si sobria venerāda
 qz canices m cōsiliū ptē vocaret ⁊ hucusqz voca-
 ta foret et q fortune ludos noscerent ⁊ amare
 re publicā didicisset hāc re nūq attēptasset.
 hys enī dulcedo pacis ē gciōz q cōtrarij ama-
 ritudinē pgustrarūt.

Oluerius.

Et michi vidz hugo satis seriose ⁊ grauit
 locutus es m cōsulatu plures numero sunt et
 iuuenes ⁊ senes ⁊ vt vido iuuenes plus vi-
 gēt cōsilio q senes q carēt memoriā ⁊ intellcū
 et hñ tā nexā quādā infanciā iactātes multa
 vidisse ⁊ audiuisse q añ eorū tpa pacta sunt

iuxta illud metricum p vīm mentiri ꝛc.

Hugo.

(Polo oliueri illos admittatis vel vocetis
ad o filiū quibꝫ nulla sūt senectutis insignia
pꝛter rugas canos caluicium ꝛ incuruuz ter-
gū. nā hīqꝫ madētis infantīā et cū voce tremen-
tia mēbra vt satiricus ait Suas sibi equidē
inuidiosas dotes habeāt. Ego cū francisco pe-
trarcha nō pueros qꝛo sꝫ maturos. Neqꝫ rur-
sus illos excludo si qꝫ sūt qꝫ florētibꝫ annis ani-
mi pꝛoccuparūt senectutē. Nō sū nescius qꝫtuz
africanus adolescēs afflicte rei publice non
manu solū sꝫ o filio pꝫfuerit aut dū secretū se-
natus celat papius pꝫtextatus quo nā ma-
trē ioco luserit qꝫ pꝫdagogo suo potius ca-
to. qꝫ sem anxio puer suauit altibi adese. Sꝫ
michi crede oliueri. pꝫ ratiū genus hōīm quibꝫ
tenera etate o tīgat sape. vbi sane tale aliqꝫd
et pꝫgressuz ānos adolescentē videris. nec enī
inficior fieri posse senū choris asseribo. Tu qꝫ et
consilij pꝫma vox ꝛ rerū caput esse meruisti. et
hꝫ spꝫ tecū cogita pꝫmas ad te ptes vel glꝫie vel
infamie pꝫtinē. Ideoqꝫ sopitis oīibꝫ vel rem
hāc negligētibꝫ solus vigila spꝫ in mēte firmi-
ter tene qꝫ clero addixisti dū dulciloqꝫ tuo li-
bertatē cleri in duobꝫ grossis lesisti neqꝫ par
impatoris ꝛ militis labor ē pꝫmptior ad actuz
venit quē maior pꝫmij spes ꝛ glꝫie vel incurfus
infamie ꝛ flagicij impellit. hꝫ in corpꝫ qꝫ nobi-
libꝫ animis post ꝫtutē sūmū calcar est glꝫoria.

Sunt aut optime cure de salute p̄rie ut ait ci-
cero hijs assurge teq; sup te ipm erige. vide
circūspice. cōspicere om̄ia ⁊ felices exactōnū
cleri exitus cū infelicio offer. et dāna cū cōmo-
dis et gaudiū cū merore. et p̄cēm ⁊ lesaz cōscien-
tiā cū tranquillitate animi ⁊ bona fama. et
diligēter caue ne tot ānorū felicitatē ⁊ bonaz
famā citatis thes. vnius flagicij dederis dis-
sermīe. et fremētī turbe tuta magis ⁊ p̄futura
q̄ placitura cōsilia p̄beas. Ex h̄ te amor publi-
cus seq̄retur indubie in p̄senti. et p̄miū in futu-
ro. hoc vñū subitice nō possuz q̄ in thesīs po-
pulus in clerū tāta falsa cōfingit deā ⁊ pelaz-
mat quāta nō diceret de latrone homicida. de
scooto meretrix. scurra de mimo.

Oliverius.

Sana ⁊ bona cōsilia maiorū auctoritatib;
approbata michi tribuis de quib; meito tibi
gras ago. h̄ me nimū extollis. q̄d enī ego mi-
hi vnus de cōsilio ⁊ nō de seniozib; michi mul-
ta ascribis. q̄ alijs attribuēda sūt. Ego q̄tūz
in me fuerit p̄ati cōsulē p̄mitto. Est ne medius
inueniendū in hac re. a te q̄ro. rñde q̄so ac si dō-
ctor cōsulatus existeres.

Hugo.

Propter te oliveri quem semper amari
respondeto hoc pacto si dictis meis fidem ad-
hibueris.

Oliverius.

Naut dubium quin adhibeto.

Hugo.

Que prius dixi in iure cauta veïssima sūt: et
is mediū ē necessariū o filiū. Restituat clerus
ad p̄stīmā libtātē cū p̄missiōe de nō in fringē
dō libtātē in futurū et cū restōe ablatorū: et il-
lo facto de o filio legati p̄ntis nūx cleri facul-
tates n̄ponat decima clēo soluēda citati: si
possibile fuerit de iure et de fco.

Oluerius.
Regratior tibi q̄ dare locus es, h̄ quid
opus ē p̄missiōe in futurū ex quo cōsilio de in-
iq̄tate ciuitas āplius nō attēptabit. Preter-
ea, ablata vix vel nūq̄ cōsueuē restitui: nec bñ
inrelligo h̄ vba vltia pteplata. Si possibile
fuerit de iure et de facto.

Hugo.

Multa certe olueri scit ciuitas vel de facile
scire p̄t male et pessime acta circa clerū et eorū
p̄uilegia q̄ tñ inuerecūde in dies attēptat, p̄-
mū de clero necarijs sine gabella ad ciuitatez
mīme p̄ clerū introducendū de statutis factis
cōtra libtātē eccl̄asticā bona immobilia in ci-
uitate nō posse legari clerō vel eccl̄ijs ā eccl̄i-
sticis p̄soms violare in dies libtātē eccl̄asticā
cōfugiēdo ad eccl̄ias extrahēdo, clēicos incarce-
rādo p̄cuciēdo et multa enormia cōmittēdo, Pre-
terea si nō restituiūt ablata erit dānacō aīa-
rū et piculū ruīne ciuitatis. Propter duo enī
maxie citates tpe xp̄ianitatis p̄ife videlicet
oppressiōz cleri et vsurpacōz iurū p̄ncipū q̄
qñ corruūt p̄pter earū magnitudinē prius vel
nūq̄ refurgunt. Verba vero in fine posita de

iure et de facto ita intelligenda sūt, nā de iure
clerus citati oīa eorū dñm cui iuramēto fidei
tatis sūt ascribē sū fidū p̄stare nō possunt, de
facto ēē impossibilitas orit̄ nā clerus oīb̄
bonis etiā p̄vros soldados ⁊ ciues spoliati sūt
et p̄ vros adūsarios: ita q̄ nullus dicorū ex
his in citate oīstētib̄ bñficijs possit viciat̄
reput̄ pro chopudo: notoriū ē. Sic clerus gau
det dolentē referēdo p̄iulegiū pauperū qd̄ nō
p̄t spoliari iā nudat̄s. **O**liverius.

Videris michi multū vehēmēs in vtrā p̄ptē
inhuēdo clerū et accusando pplm̄ p̄stim oīla
tum: saltē fateri necesse erit pplm̄ paup̄mū
multa oītribuisse ⁊ labores infinitos tolerasse
et subisse. clerus vero defensus in pace q̄enit
absq̄ oīni custodia. **H**ugo.

Nescis olivei illū v̄hū p̄ salterij. Nisi dñs custo
dieit citatē frustra vigilat q̄ custodit eā ⁊ illd̄
tu supplex oratū p̄teget: tuq̄ labora. Opōrt̄ dī
stictōz esse int̄ clerū ⁊ pplm̄. S; si clerus cogē
dus ē vigilare ut laici: ecōtra laici cogāt̄ ora
re ⁊ cātare ut clici: ut oīa sint oīniū ⁊ oīu
sa ⁊ nullus exēptus sit. tūc ēē citas inferno
filiis existēt vbi nullus ordo s; sempit̄nus hor
roz inhabitat. Noli olivei sic sapere. noli sic cō
suleris dñm s; p̄hibz ⁊ detestat. Lege m̄. ij. li.
palepomenō. c. xxxj. qualiter ezechias p̄vidit
sacdotib̄ de vidualib̄ p̄cepit enī pplō ut da
rēt p̄tes sacdotib̄ ⁊ levitis. s. decias ⁊ p̄micias
q̄ erāt eis assignate p̄ legē ut possēt vacare le
gi dñe videlz studendo docēdo tēplū officiādo.

Istud enim teste nicolao de lira sup hoc passu
semp fuit obfuitū apd omes q illi qui intē:
debāt studio ⁊ cultui dīmo acciperēt necessaria
vīctus a p̄lo ppter qd sacerdotes egipti tpe
famīs nō fuerūt opulsi vendere possessiones
suas sicut alij. qz ipis statuta cibaria ex hor:
reis publicis p̄bebātur. Et hoc sub pharaone
qui legē dī ignorauit. ut h̄tur Gen. xl. vij. c.
Lege obsecro El dre. vij. c. vbi clarissime p̄bi
tetur ne censū ut dicit Nicolaus de lira de res
bus q portātur et tributū qd a p̄sonis soluit
et ammonas id est vīctū q custodibz terre p̄be
batur. nō habeatis ptātem imponēdi sup eos
p̄sone enī d̄seruiētes cultui diuino et vacā
tes studio debēt esse a talibz immunes. R. eles
ge olueri totā bibliā ⁊ inuemes regulariter
Reges et iudices filiorū israhel quādiu sacra
non violarūt. in bellis victores fuisse. et tomis
omibz habūdasse. Idū vero legē trāsgressi sūt
et sacra violarūt horribilia p̄pessi sūt. p̄serti
in obfidiōe ciuitatū potentissimarū samarie
et hierusalem ut caput asini. lxxx. argēteis
emit. et quarta ps tabi stercois colūte quūqz
p̄reiera m̄res cōmedere filios opulse sūt. h̄
samariā solus dizeus p̄p̄eta saluauit. Iheru
salē vero qz eccl̄astico statu caruit et legē trāsg
gressa ē p̄mitus s̄būsa ē. Nec tradidit naboth
regi achab suā vineā quā p̄tebat ⁊ qd regi
cōgigit exēplo fit. Nec omia h̄nt. .iij. re. vij.
et. vij. c. et. iij. reg. xxj. et. xxij. capitulo.

Oliverius.

Multa michi hugo ex sacra sc̃ptura allegasti tibi replicare nō possuz nec volo s̃ tibi fidem do plenariā de h̃ solū me informes. Dext ne clerus in tā maxia necitate aliqd̃ tribuē vel facē q̃ tñ p̃misit ⁊ addixit necitatis tpe bonis reb⁹ ⁊ p̃sonis citati assistentiā facē ⁊ citatem defendere.

Hugo.

Quod michi imo sacre sc̃pture nō cōtradiciis s̃ fidē das signū bone cōsciētie ē ⁊ q̃ informari desideras Clerus nō negat q̃ p̃misit imo casu se offerēte qd̃ deus aūtat ope adimplebit et in dies adimplet. P̃ā om̃ib⁹ bonis eccliarū etiā p̃ citatis sup̃darios spoliati militāt deo cantando et legēdo ⁊ finiūt altari de quo viāitare nequeūt. Aliq̃ enī mutuo etiā sub vsura suscepto. aliq̃ bonis mobilib⁹ sup̃pellectili ⁊ vtēlib⁹ veditis. aliq̃ plurales in b̃nificijs redditib⁹ b̃nificiorū extra thesauris cōsistentiū. aliq̃ laborib⁹ manuū redimēdo tpus in citate miserā vitā agūt. quūmō aliq̃ licet secrete medicare cogūt. Nec tñ clerus aliqd̃ neglexit tpe hui⁹ tribulacōis qd̃ ad ip̃orū spectat officiū noturnū ⁊ diurnū ec̃ ad exordiarías p̃ces ⁊ p̃cessiōes indeās ad ip̃ius citatis om̃ez volūtatē. Rōdū quūq̃ mēsiū tpus effluxū erat quo guerra durauit ⁊ a clero cōt̃ p̃missiōz sc̃āz p̃ citatē de nullis g̃uamib⁹ imponēdis p̃ sublacōz p̃uilegioz meūro nō fuisse mchoādū. si tñ tāta immiet necitas ut sine bonis clicorū q̃ tñ

respectu negotij inchoati modica sūt defensio
ciuitatis tōmis laicorū fieri nō possit. Cōsulas
tur sūmus pontifex vel eius legatus ⁊ iuxta
eius cōsiliū et possibilitatem iuris et facti
fiat imposiciō decime soluēde ciuitati p̄ defen
sione eiusdem. defensio enī iuris naturalis est
et resistere tirāidi licitū. nō fiat violentia cle
ro nec p̄ ciuitatē imposiciō. vos enī mouet ne
cessitas obsequi nō auctoritas imperadi. cū
laicis sup̄ ecclesijs et p̄sonis ecclesiasticis nul
la sit attributa facultas. Nolite tāgere xp̄os
meos ne iusticia ciuitatis notoria vtatur in
iniusticiā et tirānidēz manifestam et optima
causa in pessimā irā omnipotentis dī et vī
dictam super ciuitatem prouocando.

¶ Quertus.

¶ Hugo dulcis es in p̄ncipio. s̄ vehēmēs in
fine sp̄ e īdē cautelā exclamās et īdē cōcludis
vtinā nūq̄ fuisses deicus ā apostotares qđ
vix possibile ēno ēre alit̄ caneres nec ita in
ueheres in pplin ⁊ extollerēs clerū vix me oti
neo Credis qđ deus plagabit hāc p̄riaz p̄p̄
clerū. Nescis qđ sūt in clero male viuētes pio
res laicis bibuli luxuriosi adulteri momas
liū amatores ⁊ ocubmarij manifesti. vñ est
mas tot scorta ī ciuitate p̄ciosis vestibz clero
diss̄ anulis et exupijs ad mīstar m̄sonarū et
p̄textarū ornata laici modicū cōtribuūt qđ vñ
vxores impedimto sūt vel p̄ntes in habūdā
tibz in indigētibz impossibilitas.

Quocumque ex natura ut in buccā **C** hugo.
venit et in re iusta cui contradicere vellemus si fater
or et est et appositum maxime in consuetudine nullus per
dus propter deum. ipse fecit nos et non ipsi nos. diuini
ones gratiarum sunt. tu nimis dulcis affabilis et
eloquens es. vide dulciloquus veritas inest et felle
non misceat quod dulci fistula locutus es clero ut
de his fuata sunt et ope adimpleta. hoc est practica
theologia. multorum verba proponere et esse a predicatoribus
exclamaciones et persuasiones cape aregas precon
cipe et nil substantiosius concludere. Hanc arte antiq
loquacitate non facundia dixere. Parturiunt mor
tes et nascitur ridiculus mus. Dum totum pernarat
cognitis verbis in calce conclusionis. nil aliud committer
expmit nisi quod de iure naturali dicitur et positio
est impossibile et prohibita. Sequuntur predicator
res versus quod plures hunc modum quod id habent cure non
quomodo scripturarum medullas ebibant sed quomodo
aure populi declamatorum scholis mulceant. Si
ut optas laicus si fuisse vel apostotare quod
deus ait at nescio cogitare quod aliud dicere vel
concludere nisi quod omnia iura et omnes doctores vna
mentis concludunt nemine discrepante non habeo
naturam aliquorum doctorum versus quod consulunt ut
consilium petentes velle considerant et eorum propria con
scientia et clara iuris determinatione. Nec peccata dei
moueant te et ciuitatem ad infringendum eorum
privilegia et libertates antiquissimas. Licet
enim aliqui boni sint aliqui mali attamen de
lecta personarum in damnum ecclesiarum non
redundabunt. nec laicos iudices super clericum

statuit dominus. nec licencianit ut suis priuilegijs eos denudēt. Nolite ppter scelera nra p
dere fide vestra. iam non solu tibi sed et ciuita
ti loquor. vehemens contra apostitu esse in aplo
nec pdest ptestatio. xpus gemitus pccorum
recipit et orationes et sacrificia et ecclesie sa
cramenta etiam a peccatoribz collata. Lege de
supr rationes in rationali diuinorum sub fe
sto omniu sanctorum vbi facit mentionem
auctor de comemoratione ammarum. Rescis
quid dominus dicit in euangelio. Super cathē
dram moy si nē. imo plus dico q magis merē
tur laici et rectius credunt honorando malos
clericos q bonos q diuino et ecclesiastico tan
tum iudicio sunt referuati. Relege oliueri li
bros gestorū consilatus q si premissa hucus
q non fuisse attemptata pspexeris non sine
maxima prudentia antiquorum noli consi
lium dare q moderni consiliarij sint tāti ma
li inuentores. Velit preterea deus q clericorū
fornicationes non superentur ab adul
terijs laicorum etiaz duplicibus numero et
qualitate. et nō plus scorta laicis ditētur et
exaltarētur h qd agūt eas ducēdo in vxores
pficiat eis in remissionē omniu pccorum.

¶ Oliuerius.

¶ Remittis me hugo ad tpa pterita que ab
omibz iudicantur meliora fuisse nūq̄ estimo
hāc ciuitatē adeo anxiatā sicuti ē. Esto sine p
iudicio ita ut dicas in iure scriptū quis potest

in tāta nēcitate iuris pceptis obedie Clici fal
tez tenēt ad murozū custodiā ⁊ repacōz nēcī
tatis tpe ⁊ ad plura alia q̄ ab alijs intellexi
in iure sc̄pta de q̄b tñ nullū v̄bū a te ī mediū
pferē. Si igit ad mīnora cītas clerū inducit
onera q̄ de iure tenēt merito clerus ḡnas a
get ⁊ a pena cītas eīt immūis. Et sp̄ allegas
grauamīa illata clero. Dic michi qualia sint
illa grauata alia q̄ demultro dic obsecro.

Hugo.

Reirasaris m̄ dicā tibi aliqua graūmīa se
crete ⁊ s̄b sigillo cōfessiōis q̄ cītas mfert clero
quozū aliqua p̄narrāui si mēozia reties q̄ lo
cutus sū. Primo p̄ statuta corp̄ iurāmto firma
ta phibēt ne aliqua bona tp̄ alia immobilia
quocūq; titulo ī ptatē eccl̄astica trāsserātur.
Sec̄do arrestāt iudices bona eccl̄astica et sup̄ il
lis iudicāt p̄fcti sup̄ bonis ī c̄tis corp̄ libris de
sc̄ptis. istō filr̄ fit ab alijs iudicib; laicis ex
cītate. Tercō violāt eccl̄ias ⁊ emūtates eccl̄ia
sticas exēdō ab eis dē quoscūq; laicos et clicos
Quarto p̄cūiūt clici impūe ī cītate et ī es
mūtatis ⁊ cimiterijs. Qūto capiūt clicos et
īncarcerāt ī carceib; corp̄ pblicis ⁊ detinēt diu
īn carceratos put adhuc aliq̄ ī carceib; deti
nēt. Sexto exigūt gabellas siue theolomū a
clero rōe quozūcūq; cōestibilū ⁊ potabilū
de vīo oleo piscib; ⁊ filib; ad cītate ītrodus
cōdis. Silr̄ de lignis carbōib; ⁊ alijs clēo ne
cessarijs. Septio spoliāt clerū quasi p̄ annū
libtate qua v̄s fūt mittēdes singulis ebdoma
dis sine gabella c̄tā q̄titate bladoz ad molēd

p qd spoliū antiq p̄tine eccliarū et monasteri-
 orū funditus destruūtur et singli tractus int̄
 ecclias et p̄stozes q̄ p tpe fuerūt et sūt a memo-
 ria hoīm citra et ultra. in it̄i amichilāt. singule
 q̄ ecclie turbacōz et cōfusiōz paciūt. Octauo va-
 starunt hoc anno p eozū stipendarios ciues
 et soldatos predia et possessiones quali toti⁹
 cleri incendijs rapinis et spoliacionibus. co-
 lonos cleri capiēdo. oneribus importabilibus
 grauādo et bona ciuicorū ecclie hic in ciuitate
 clero aspiciēte int̄ se diuidēdo. Nono grauast
 quasi totū clerū locādo tāq̄ supiores cleri et
 pprie temeritatis audacia armigeros neduz
 in domibz clitorū s̄ ec in eozū emūtatiōibz et lo-
 cis capitularibz stabula equorū in illis sternē-
 do et vilissimas psonas in illis disponēdo. laic-
 orū p̄stz maiorū domibz mīme occupatis. p
 hoc ec libtatē eccliasicā violādo. Decimo aliq̄
 ciues cōfuris iuste inmodati temē int̄fāt ecclias
 et p singlas horas canonicas mibi cōsistūt et
 iussi et hūiliter rogati exire recusant. s̄ pprie te-
 meritatis audacia dīmū officiū pturbāt et mis-
 pediūt. Nec t̄les p citatē pumūt. et l̄ excoīcas
 cōe papli sint inmodati a cōsulatu nō repellūt.
 Vndecimo diffidatis cleri et notozs cleri ra-
 ptoribz incēdiarijs et eccliarū effractoribz et sa-
 crilegis. dāt saluū cōductū habitādū stādū et
 pmanēdū i citate ecclie ad lōgū tpus. Et stante
 hmoi saluo conductu nō pmittunt illos via-
 turis citari arrestari vel ad iudiciū trahi p
 huiusmodi criminibus ecclesiasticis. etiam co-
 ram iudicibz laicis eccliasicis seu cōsuatoribz.

¶ Duodecimo rōne noui theolonij iā ut dicitur
p regē frācie impositi exigerūt et exigūt a cler
ro theoloniu et nolēt bō dare bona impediunt
et detinēt nec abduce pmittūt. **¶** Ultimo non
est omittēdū qd an festū martini nulli laicorū
cuiū licitū fuit viderē nouū vinū duellādo s
solus clerus vīna sibi crescētia vēdebāt iā ci
ues etiā an diuū festū scī martini indrūter vi
nū vendūt in maximū cleri detrimētū et iactu
ram. Preter ista sūt multa alia grauiamā q
p pūti nō occurrūt q pmissa videntur pauca
respectu mīmarū oblocucōnū et diffamācōnū
quas in dies laici clero inferūt adeo q inter
iudeū et clericū modica in ciuitate vidēt dīa quo
ad reuerētiā et honorē. Et licet viri honesti pre
missa nō omittāt p publici tū ppetratores im
puniti in suis delictis cōfouētur et sic pmissa
tacite patebūt.

¶ Oliuerius.

¶ Videtur tibi ista illicita cē si vera essent ex
ceptis oblocucōibz quas ciuitas totalitē ex
tirpare et prohibere nō pōt. nri doctores cōsulti af
firmāt talia et filia fieri posse de iure.

¶ Hugo.

¶ Quare oliueri q tibi ad aurē talia insu
furiāt nō loquūtur publice nec cōparēt corā
clero.

¶ Oliuerius.

¶ Timēt offendē clerū s dederūt michi puaz
cedulā in qua cōtinētur q locutus sū lege illa.

¶ Hugo.

¶ Nō oportet legē scio qd in se cōtinet cedula.

Coluerius.

Quod haec iam vici estimas forsan civitatem
consuluisse medicos ut primo iocabaris, dic ergo
quid continetur in cedula, hic michi altans
iurista est et auscultabit si verum dixeris.

Hugo.

Continetur in cedula quod clerici tenentur de
iure civili tribuere pro reparacione murorum pro tex.
in l. ad portus. C. de op. publicis. ubi habet
quod nullus cuiusvis privilegii ratione excusatur
ab onere portus aqueductus et murorum in
restaurandis ergo nec excusabitur clerus. Ad
idem tex. per omnia similis. e. t. l. omnis princeps
arum. et expressior in l. si. C. de qui mu. excusan.
li. x. Breitere a videtur per ista parte auctoritas iacobi
de are. in l. ad instructio. C. de sa. san. ec.
ubi hoc simpliciter tenet. Cuius dictum et etiam iaco
bi de ra. refert et quod non improbat videtur sequi sim
pliciter bar. in dicta. l. ad instructio. § 3. bu.
que refert et sequitur bar. in dea. l. ad instructio.
et in vi. seu. ti. de pa. stan. §. nos romanorum.
in fi. tercie et in prim. quarte solucio. id se
quitur eo casu quo ratione publice utilitatis siue
quietatis restauratur muri ut propter necessitate
guerre minimeis sicuti ea ratione tenet etiam clerici
in refectorie viarum et pontium ut est tex. in dea. l. ad
instructio. et si guerra non minuet sed solum est gu
erre suspicio seu timor pro quo deo h. bal. michi
allegat fac Innoc. dictum in c. bone. de elec. glo.
1. super verbo iuste. et glo. super verbo et causaz. secus
foret secundum hoc. predicatos si esset ad ornatum civitatis

Et istud etiā videt de mente cy. in dicta. l. da in
structōz hęc estimo oliueri quę in iure civili po
nuntur in cedula tua interroga socum tuū
quem asseris iuristam si verum dixi.

Oliuerius.

Dic michi cato ē ne ita in cedula vt hugo
retulit.

Cato.

Totum quod est in cedula retulit et q̄ plu
ra pro parte nostra addidit.

Oliuerius.

Hugo estimasset sp̄ te p̄tē clerī fauē et p̄ il
la pte iura studuisse. iā ut intelligo eē studui
sti p pte citatis et laicoz qd̄ tñ plures de o su
latu vix credūt q̄ tibi soli resistētiā a clero fa
cta impigūt et nulli aliei ideo voluisset q̄ te fi
cuti nos audiuisset et cessaret suspicō indubie

Cato.

Dñe oliueri rogo nolite estimare dñm hu
gonē ppter iurū hmoi allegacōz ocludē vel
le p citate quūmo hęc p̄mpta ipsius allegac
tio iurū p nobis faciendū vehementē michi p̄
fūp cōz inducit oclōmis o trarie: noni iurista
rum s̄tilitatē. Hęc ad aurē vobis dico: ne mi
mū ppter hęc p eū allegata de eo o fidatis.

Oliuerius.

Si hęc hugo dicat in iure scripta quid am
biguitatis ē ut nō liceat ciuitati iura exequi
mo minus a clero exigere q̄ de iure poss̄.

Cato.

Audietis dñm hugonem o trariū oclu
dentem: vel it̄ deus non sim p̄pheta.

Hugo.

Cur me clam inter vos tot verba miscetis. male cause signum est. gaudeo quod vnus vestrum legista est saltem baccalarius et per consequens in parte canonicus.

Cato.

Quod predixi domine oliueri intelligitis quod dominus hugo incipit aliter loqui quam prius: incipit de mala causa nra verbum facere.

Oliuerius.

Rogo hugo vis tu aliquid contra tot iura et doctores sicuti a socio meo per te allegata intellexi in contrarium dicere.

Solo.

Hugo.

Oliuerius.

Cur igitur recitasti contra te iura scripta. hoc non est toni docti nec sapientis viri signum.

Hugo.

Gras oliueri nam sine solutione iurium que pro parte ciuitatis tue doctores allegant semper in errore maneres et verum eorum intellectum non caperes. peracienter igitur audi me verum dicentem sicuti me auscultasti cum pro tua opinione falsum et in iure erroneus concludi.

Cato.

Auditis domine oliueri verum esse quod suspicabar.

172

Oliverius.
Quid hugo quid vis. auscultato. te audire
apposui et si per horam fueris locutus si plus pla-
ceret ut cras reuertamur iam enim advesperascit.

Hugo.
Qui librum oliverii inter fabulandum vespere caritate
fuit nec horas legi canonicas vespertinas. Nos
gerendus est rationabiliter peccatis. in puncto octa-
ue hore cras me videbis. nisi vel tibi citius vel
fortune serius placuerit.

Oliverius.
Hugo vale et cras ut dixisti redi. et ita stu-
de in una parte sicut in alteram.

Hugo.
Valete ambo duo et ut iussisti oliverii stu-
dium et studebo.

Oliverius.
Vides cato quod bene locutus est dominus hugo iuxta
cedulam nostram estimo certe quod contrarium illius nunc
quod affirmabit.

Cato.
Non intellexistis quod dixi imo contrarium affirma-
bit indubie ego etiam iuribus studii res non est
clara ut in cedula nostra continetur.

Oliverius.
Cur ergo consulatus hanc rem consulit.

Cato.
Vos scitis non est hoc res de pleno consilio nec
consultis iurisperitis conclusam vos omnes clamatis
in fauorem citatis et iuxta naturales vestras rationes
et vestram videtur singula concluditis quod non militat scilicet
in iure preceptum circa sanctam clericorum. Post sanctam consilia
queritis nullus libet vos et consulatum redarguit.

Oliverius.

Quam timeo rem hanc habere malum exitum. Ex modico lucro maximam paciemur infamiam et censuras papales. cur nostri doctores non scribunt veritatem sicuti est.

Cato.

Post factum consulti sunt sicuti dixi et placere student. Nam obsequium amicos veritas odium parit. et qui consulti sunt non semper veritatem consulunt. sed uti partes affectat et pro talibus reputati sunt.

Oliuerius.

Durus fmo. nocte deducam insomne. ita vacillare incipio et cupio audire dñm hugonē etiā si contra nos conluserit nullū animal eque ut homo michi videt a seipso differt. nā alter nullius alter infiniti pñj ē. hic hugo uti apparet lras vidit.

Cato.

Imo et pradicauit atq; ad omēz industriā iuridicā multo tpe se aptauit.

Oliuerius.

Ita apparet h̄ vale cato et tūpe etiā cogita et in tpe te pñta.

Cato.

Meum cogitare nichil est vbi nri doctores compere formidat. h̄ oparebo ut iussistis et bonā et quietā noctē vobis opto.

Oliuerius.

Huy tam mane aduentas hugo qui ad legendum horas canonicas obligaris. vix electo surrexi et hunc catonem ad me intromisi vix octaua est hora.

13

Hugo.

In matutinas cū alijs cātādo reliquas ve-
rō horas canōicas legēdo ad respās vsq; ople-
ui et missarū officiū celebrāuēt tuus sim tōt⁹
hodie ad q̄cūq; poposceris. **O**luerius.

Incipe hugo dicere q̄ heri dicē obtuleras.
affecto enī te audire aliqd boni appor̄tatem.

Hugo.

Cōtra p me recitata et in tua cedula o scri-
pta dico sic argumtando. Regla iuris cūilis
ē q̄ ecclīa nō tenētur ad aliqua onera sordida
neq; exōrdinarīa. ut. C. de sacro. ec. l. placet. et
.l. neminē. et. C. de epis. et cle. l. ij. mñ dūtaxat
ad pontiū et viarū restauracōz. ut est casus in
dicta. l. ad instructōz. C. de sa. san. ec. et vtrūq;
simul de regula et fallētia p̄dictis nouissimo
iure autēticorū statuitur. in. §. ad hēc. de ec. ti.
ergo ecclīa nō tenebitur ad onus restaurando-
rum murozū seu eos fortificādū cū id sit op⁹
sordidū. l. maximarū. §. si. C. de excu. mu. li.
.x. Aut saltē extraordinariū eo q̄ nō vdz p-
petuū et vniforme quale ē ordinariū munus
vt declarat bal. in dicta. l. placet. p. tex. ibi et
.l. seyo. §. medico. ff. de au. lega. idē bal. in
dicto ti. de pace oīa. et plenissime caldri. con-
fi. suo scdo titulo. de censu. facit qd notat bar.
m. l. ij. ff. de pro emu. facit ad p̄dicta q̄
excepō circa onera reficiendoz pontiū et via-
rum ut ad ea teneatur ecclīa facta in. l. ad in-
structōz. a regula legis placet. cū si. cōfirmat
ipam pcedentē regulā in nō exceptiuatis et

fic in casu nostro de onere reficiendorum mu-
rorum et in fodiendis fossatis nonis. ut in. c. do-
minus. xxxij. q. vij. Ex quibus videtur rñdri ad
bar. motiuum in dicta. l. ad instr. nōde3. quatin-
us intelligē videtur qd licet ad psonalia onera
reficiendorum murorum nō teneantur clerici qd illud
ē munus sordidū a quo clerici sūt exempti tñ
ad pecunias p laboratibz in ea refectōe vel in-
stauracōe iuxta redditū possessionū suarū cō-
ferre nō ē sordidū munus. Nā cū reuerētia
sicut ipse labor psonalis pstandū in ope refe-
ctōis est sordidū munus ut dicta. l. maxia
rerū. §. fi. Ita et pecunia eo casu dicet' munus
sordidū qd surrogata loco laboris. ut in. l. seyo
in pñ. ff. de amm. le. et ibi p bar. et p Jo. an.
in mercu. sup. reglā generi et lapis alle. xcix.
et hęc est quod declarat tex. in dicto. §. ad hęc.
dum dicit possessiones eccliarum non teneri
ad sordidas fundōnes. Preterea datur sine p-
iudicio qd onus soluendarum pecuniarum in
ope refectōis non sit sordidum. tamen non
videtur posse negari quin sit extraordinariū.
Cum omne onus extraordinarium sit quod
non est perpetuum et vniforme. ut declarat bal.
in dicta. l. placet. et cal. in confi. ti. de cens. con-
fi. ij. facit quod ponit bar. ff. de iuris immu. l.
.ij. §. ab extraordinario onere ecclia excusatur
sine dubio. ut in dicta. l. placet. et dicto. §. ad
hęc. Per pdicta etiā videtur dari rñsio ad rōnē
aliorum doctorum dū ab ydēptitate rōis vtili-
tatis publice arguūt ppter quam statuitur

in lege ad instructōez. et. §. ad hęc teneri ecclē
fiā ad onera reficiendōz pontiū et viarū etiā
teneri ad reficiendū muros qñ ppter vtilita
templicā guerre imminētis vel suspiciōis
guerre reficerēt. Rā cū id veniat ad correctōez
iuris cōmunis regulariter statuētis nō teneri
ecclās ad sordida et extraordinaria ut in dēa
.l. placet. et in .l. ij. §. ad hęc. Nec repiatur hoc
ius immutātū nisi in casibz pontiū et viarū ut
in dicta .l. ad instructōez et dicto. §. ad hęc. Er
go dicta minūtācō et correctō ad casū hūc de
reficiēdis aut confortādīs muris etiā filēz has
beat rōez nō trahetur p. l. p̄cipimus. in fi. C. de
appel. et. C. de testa. l. sancimus. et in auten. de
admissā. offi. §. fi. col. ij. et qđ no. glo. et doc.
in auten. quas actōes. C. de sa. san. ec. et p an
ge. in .l. gallus. in prim. ff. de libe. et pos. p glo.
ibi in vbo. filius. hoc pcedere dixit etiam si de
correctōe legis iniquissime ageretur. Preterea
nō obstat. l. ad portus. et. l. omēs. et. l. fi. in pñ
a. allegatē. q̄ dicūt ab onere reficiendōz mu
rorū nullū ex. i. p. q̄ intelligūtur nisi ecclē q̄
ab onere hoc in alijs legibz sūt excepte ut in
dicta .l. placet. l. ij. §. ad hęc. et. l. ad instructōez.
fac ad h. ff. q. vi. a clā. l. j. p glo. et bar. et. C.
de adul. l. ita pudor. p glo. et Cy. et. l. non erit
in. §. dato. vbi ē glo. fin. ff. de iur. iurā. et pro
hac pte ē glo. exp̄ssa. i. dēa. l. ad instructōez. et
alia glo. in .l. fi. C. de qui. mu. li. x. et. C. de sa.
san. ec. l. nemmē. et i. dēa. l. ad instructōez. Qua
re concludo ecclās liberas ab hmoi oneribus

sordidis et extraordinarijs.

Quiuerius.

Satis longus fuisti hugo et ut michi visum est res non est tam clara pro te sicuti iudicasti. In re enim clara non fuisset opus tot verbis et istud non est docere nec veritatem dicere sed argumentari.

QCato.

Ita visum est michi domine hugo. Nam auctoritas bar. et aliorum in cedula descriptorum maior est quam tue argumentationes et persuasiones ita fundate.

QHugo.

Igitur in principio dixi argumetando et de mero iure civili locutus sum nec aliquid iuris canonici allegavi ut re vobis dubium efficere clarum est de mero iure civili. Et quod tu oliueri pace cui scuto petisti et ego ramum gladio inserui.

Quiuerius.

Sufficit michi hugo quod de iure civili clerici tenentur ad reparacionem et fortificationem murorum ad quod onus clerici minime compulsi sunt aliunde in minimu grauamen loco illius clero impositu.

QCato.

Sic et michi videtur necesse esse maxime considerata

QHugo.

Hucusque argumetando locutus sum et hoc scda pars quam sustinui de mero iure civili sit satis probabilis tamen quod est magna auctoritas tenentium preter contrariam nec in terminis nostris necessitatem interdictas contrarietates eligere aliquam partem propter iura canonica in hac materia subeundorum onerum

p ecclias loqntia quibz est standuz in materia
ecclesiastica. Itē qz citas theñ. ē de tpali dño ecclē
hie theñ. vt in. c. 1. et. ij. de noui ope. num. et ibi
p Inno. et doc. et no. in. c. ij. de arbi. li. vj.

Cato.

Quantum suspicabar de isto iure canonico
qz illius determinacōnem in fine reseruaret.

Oluerius.

Dic hugo qd vis sū h tecū ad audiēdū me
ram veitātē et qd licitū sit citati qz cōsilio de
iure canonico et diuino. Pō enī dubito quin
ciuitas dare informata nō faciet vim clero.

Hugo.

Letoz et ex leticia vix lacrimas contineo
quicquid hucusqz clerus clamauit nullus ve
ritatē audire voluit de iure canonico certū est
et indubitatum qz nulla mundi onera quan
tumcūqz necessitas vrget qz quantumcūqz vti
lia laicis ecclesie contribuunt nisi concuren
tibus tribus. Primum qz certum sit ad illa
laicorum facultates non sufficere. Secun
dum qz clericos contribuere consulat roma
nus pontifex. Et tertium qz episcopi vel der
ipsemet sibi ipsis onera imponant ut de istis
est casus in iuribus in principio confabu. no
stre allega. c. non minus. et. c. aduersus. de im
mu. ecclē. et per doctores ibidem. Alias autez
nequaquā in collacōne onerū cōferūt clerici. vt
ibi et. c. j. et. c. clerici. e. ti. li. vj. iūcta cle. j. e. ti.
Et ppter ea cōclufit glo. iuris canonici in. c. no
uarū xvj. q. j. et lau. in. c. placet. e. cā. et ques.

qđ de iure canónico nō tenētur clerici ꝓ tribuē
etiā in refectōe pontiū ꝓ viarū qđ intelligēdū
mñ dicta tria ꝓcurrāt. Sicq; intelligi oportet
glo. dicti. c. nō minūs. quatiūs dixit teneri ec
clesias ad refectōz pōtiū ꝓ viarū vt intelligat
dictis tribz ꝓcurrentibz et nō alias. Nec tñ ob
stat lex ad instruatōz. et. ꝓ. ad h. Quia cū deā
statuta laicalis impatorie ptātis sup ecclīis
et clīcis edita ꝓ ecclīam approbata nō sūt in
ecclīarū ꝓ clīcorū ꝓiudiciū nō sūt suāda. ut in
c. ecclīa. ma. de oñi. et in. c. bñ quidē. xcvi. di.
Et ꝓ hęc etiā rñdetur ad. l. portus. et. l. omēs.
cū filiibz alle. in prin. quatinus statuūt qđ nul
lus excipitur ab onere reficiēdoꝝ murozū qđ
intelligitur nullus statuēti subiectus qđ nō ꝓt
intelligi ecclīa statuēti nō sibiecta ꝓ iura alleg.
Nec etiā ob. c. ꝓuenit. de immu. ec. qđ loq̃tur
in casu sp̃ali quo timehur cītas et qđ sit iuris
omī tp̃alis ecclīe ꝓstūm ecclīe romane occupa
ri ab infidelibz. Nec ē sp̃aciū aliter ꝓuidendi
ꝓiculo tūc tenētur clīci auctoritate illius cas
nomis sicuti laici ad custodiā ꝓsonalē muro
rū. Aleas aut ꝓtra ut ī dñs. c. nō minūs. et. c.
adūsus. Sic declarāt Inno. et hōstī. et dñs an
tho. in dco. c. ꝓuenit ꝓma oppo. Et ita tādē in
termis decidit qđ in refectōe viarū pōtiū ꝓ mu
rozū cītatis nō teneāt ecclīa ꝓ clīci mñ dicta
tria ꝓcurrāt. Jo. an. sic ꝓcludēdo. et cal. referē
Jo. an. in dco suo ꝓ h. in ordi. e. ti. de cōf. et dñs
antho. in dco. c. adūsus. de immu. ec. et fuit ec
ꝓus ꝓ elo hōstī. in sūmā. e. ti. ꝓ. in. Cū ergo

spoliastis clerum propria temeritate antiquissimis privilegijs in consilio romano pontifice clarum est citate omnes illas penas iuris et consuetudinis applicari et impii alii incidisse et ut tales veniunt declarandi maxime propter noua vectigalia propria temeritate imposita clero.

Oliuerius.

Tam directe socio meo referre contra contenta in cedula concludis de quo mirari non sufficio vix credere tibi possum hanc determinationem ita clare in iure scriptam ex quo doctores nostri aliter fuaserunt.

Hugo.

Facis oliuieri contra michi promissa et datis palmis stipulata de fide michi adhibenda. Et si porum meminisses tue admirationi et incredulitati scires fuisse falsum. Sed dum amore contradicendi sequeris a questionum lineis excidisti more quorundam loquacium potius quam facundorum qui cum disputare nesciant tamen litigare non desinunt.

Oliuerius.

Scio quod vis dicere quod nostri doctores quos consulimus post factum consulti sunt vel nobis displicere non possunt imo potius non voluit hoc in officiis remanere et omnia a nobis recipere periclitantur.

Hugo.

Aliqui boni aliqui mali reputantur petatis consilia ab illis qui non sunt duplicis animi qui bonam habent famam non qui sola munera attendunt et vacillant et modica turbatione aduentante alterantur.

¶ Oliuerius.

¶ Si deus esset istos agnoscere q̄ ē scrutator
cordiū q̄ p̄p̄ dicit socio meo catone referēt.
Et si vicē delgeramus in terris de occultis tñ
diuinare nō possumus.

¶ Hugo.

¶ Si tuū ē impossibile q̄ tūc eorū cōfilijs nō in-
digeres: Jacobo apls ī canonica sua epla te
docet q̄ ait. Vir duplex aīo mōstās ē in om-
nibz factis suis. Et dñs in euāgelio. Ex fructi-
bus eorum cognoscetis eos.

¶ Oliuarius.

¶ Satis te intelligo h̄ vnū scrupulū in corde
meo adhuc teneo. Nec satis intelligo qualiter
possit esse tanta diūstas q̄ contrarietas in iure
vt sup̄ eisde textibz planis tā contraria cōclus-
dātur p̄ doctores. Melius videretur studē et cō-
fulere ex nudis textibz q̄ ita se inuoluere in
doctōrū opimombz q̄ lecturas omnes oburere.

¶ Hugo.

¶ Crede michi oliueri nō fuisti p̄mus q̄ hāc
fantasiā ne dicā fatuitatē ptulisti. Post om̄i-
um doctōrū lecturas p̄ subtilissima ingenia p̄
intellectu q̄ cōcordācijs vtrūq̄ ī libris cōscriptas
doctores n̄ri t̄pis vix aliqd̄ de textibz intelli-
gūt quid intelligerēt vel in scolis legerēt si le-
cture nō essent. Successiue inuēte sūt artes et
ex opimombz q̄ disputacōibz elicitur veritas
Dubia q̄ in iure inter doctores sūt ex eisde tex-
tibz oriūtur sicuti in thologia ex sacris l̄ris
diuersorū doctōrū opimiones suborte sūt. ne-
q̄ enī scriptura vnq̄ vlla sic apta claraq̄ fuit

vt diuersos flecti sensus nequibret. Traxerunt
qꝫ sacris ex codicibꝫ ortū omnia q̄ ab mīcō fur-
gētis ecclīe vsqꝫ nūc fuerūt scismata. Sꝫ morat
h̄ futurū deus idcirco cū p̄ famulū suū moisen
israhelitico pp̄lo legē dēdiss̄ q̄ qd̄ sc̄dandū qd̄
re fugiendū ess̄ manifesta serie p̄sc̄p̄hisset sc̄-
ens tñ futuros esse q̄ legi sue dissonos sensus
accōmodarēt cōsulturus futuro sc̄lō q̄ obicem
positurus h̄resibꝫ q̄ falsis opimōibꝫ sūmū tri-
bunal in terra cōstituit ad qd̄ maiores causę et
om̄es afferri dubitacōes de lege dēterēt. Ait
enī in deuteronio dñs Sꝫ difficile et ambigū
apd̄ te iudiciū esse p̄spexis m̄t̄ sangui-
nē et sanguinē. causaz̄ q̄ cām. leprā q̄ leprā. et
iudiciū inter portas videris v̄ba narrare furs-
ge et ascēde ad locū quē elegerit dñs deus tu-
us veniesqꝫ ad sac̄dotes leuitici generis q̄ ad
iudicē q̄ fuerit illo tpe et q̄res ab eis q̄ iudica-
bunt tibi iudicij veritatē et facies quecūqꝫ di-
xerint quī presūt loco quē elegerit dñs q̄ do-
cuerint te iuxta legem eius sequerisqꝫ sn̄iam
eorum nec declinabis ad dextrā vel ad sinistrā.
Quī aut̄ sup̄buerit nolens obedire sacerdotis
impio quī eo tpe ministrat dñō deo tuo et de-
creto iudicis moriet̄ homo ille et auferes mas-
lū de israhel. Sicut veteris testam̄ti sequacibꝫ
dñs impauit ne quis seductus opimione sc̄n-
dere ppl̄m pegrinasqꝫ opimōes introducere
pos̄s. Nā q̄ ābulāt in errore cordis sui veniēt
sup̄ eos mala. Sic met̄ xp̄s dñs nouę legis
conditor veritatis magister et salutis inuētor

summi refugij tribunalis erexit. Elegit enī
petrū et in petro ceteros romane sedis antisti-
tes q̄ post eius in celū ascēhōz vicariatū tene-
rēt et in ecclīa p̄mū locū. Cū claues regni celo-
rum illi p̄mīit dīcēs Pasce oues meas. Cur-
tē: quid opus erat petrū fieri pastore. claues
regni tenere. p̄ncipatū accipe. xpī vicariatū
gerere. nisi ut errātes reduceret. ignaros in-
strueret. timīdos roboraret. p̄tīnaces eliminaret
fidelibz subuēiret. hēreticis repugnaret. Si
iusti essemus ac n̄ro ingemio verū videremus
et seq̄remur omēs neq; lege neq; p̄ncipe opul-
ess. S; q; surgūt ingema p̄mīosa q̄ doctrīnas
p̄tīferas seminat fundūtq; venena letalia et
occidūt credulas aīas necessaria fuit summi
tribunalis creatō qd̄ inter leprā et leprā iudi-
caret et opīmōes doctoz veras approbaret et
falsas reprobaret h̄ autē ē apd̄ aplicaz sedē q̄
cardo et caput a dño et nō ab alio ē cōstituta fi-
deliū. Et hīc cardie ostiū regit hīc huius scē se-
dis auctoritate omēs ecclīe disponēte dño rez-
gūtur. Atq; ut calixti p̄p̄e scīssimi v̄bis vta-
mur nulli dubiū ē q; aplicā sedes m̄ sit omī-
um ecclīarū a cuius nos reglīs nullatenus cō-
uēnit deuīare. Vos igit̄ t̄x̄n. oues fīvos alī-
qua iuris dubitacō tenet angītq; cōsulite ro-
manā ecclīaz seu legatū aplicū dignissimū h̄
p̄ntē. Audite vicariū xpī a eius vicē gerētē.
Facite q̄cūq; dixerit vob̄ q̄ p̄fūt loco quē dñs
elegit. Dicite cū ysaiā. Venite ascēdamus ad
montē dñi et ad domū dēi iacob et docebit nos

vias et ambulabimus in semitis eius. Quis
ē mons dñi nisi aplica sedes. Que domus dñi
est nisi ecclesia. Quis locus electus a dño nisi
roma quā beatorū petri et pauli martirū cō-
secrauit. fugiebat petrus ex vrbe mortē timēs
h̄ cū offendisset in via dñm dixit ad eum dñe
quo vadis et dñs sibi Vado romā iterū cru-
cifigi. Sic reuersus petrus ibi cathedrā summi
pontificis erexit vbi crucis patibulū subijt.
huc ergo recurrendū est hinc vera doctrīna su-
mēda est hinc veritatis hauriēdi latices hic
fons aq̄ viue signatus scaturit. hic ortus con-
clusus. hic archa dñi extra quā nō est salus.
Nō pudeat vos theñ. q̄ de clerici exactione et spo-
lio p̄petrato iuxta doctorū v̄rorū opinionem
erroneā sentitis aplice sedi et eius legato re-
ferre et eius o filiū p̄tere. nā diuus hieroni-
mus doctrīna plenus et om̄ez scientiā callens
cū fidei sc̄pta dicta s̄ ad damasū papā sc̄psit
Hec est inquit fides p̄p̄. bt̄issime quā didici
in ecclia quāq̄ semp tenui in qua si minus pe-
rite aut parū caute forte aliqd̄ positū ē emen-
dari a te volo qui fidē petri tenes et meritum
Sic et vos facere theñ. et te oliueriū ut mett̄xi
ad h̄c faciēdū inducas exhortor. Oñdite vos
et que fecistis et op̄imōes vestras romano pō-
tifici seu eius legato. facite que iusserit neq̄
ad dexteram neq̄ ad sinistram declinantes. sic
euītatis maximas penas in vos inflatas
sic consolacōnem spiritus sic anime vestre q̄s
eterni accipietis et salutem.

Oliverius.

Miroz te qui iuri pontificō opēā dedisti ex
theologia te defendere et cāz tuā fortificare.

Hugo.

Ius canonicū p̄cipiū ē: cap it enim p̄tē a
theologia et p̄tē ex legibz. Attñ q̄ iā locutus
sū maximi p̄tificis v̄ba sūt michi ad p̄positū
defuiciētia. s̄ michi r̄ndes ad intellectū eorū dē.

Oliverius.

Quid dicā ut michi v̄dēz c̄cludis necessa-
rio c̄sulēdū sūmū p̄tifice ā eius legatū cuius
iudiciū nobis suspēdū ē: impatoris p̄eligere
mus determinacōz.

Hugo.

Tergiuerſaris et tñ laqueis veritatis in-
uerteris in p̄sonā tuāz iā loquor tui suspēdū
esse p̄t illud iudiciū qd dñs statuit. Sup̄ cle-
rum dñs impator nullā habz facultatē neqz
iudiciū. Dicit enī canon nec impator sibi iura
pontificis arripiat nec pontifex nomē imp̄ij
v̄surpat ut xpiani impatores p̄ eterna vita
pontificibz indigerēt et p̄tifices p̄ cursu tp̄a-
liū tñmodo rerū imp̄ialiū legibz v̄terētur. Et
iterum Si impator catholicus est salua pace
i p̄ius dicimus filius ē nō p̄sul ecclē. habz p̄-
uilegia p̄tatis sue q̄ ad ministrādū legibz pu-
blicis diuinitus c̄secutus est et eius b̄nificijs
nō ingratus c̄tra disp̄sicōnez celestis ordinis
nichil v̄surpat. Ad sacerdotes enī deus voluit
q̄ ecclē disponēda sūt p̄tinere nō ad seculi po-
testates quas sacerdotibz v̄luit esse s̄biectas.

19
Et nedicas maledictus canon qui cantet con-
tra clericos In capitularibz Karoli magni et
ludouici impatoris canonisatis hic inuenitur
quia iuxta sanctorū priorū tradicōnū noni-
mus res ecclesie vota fidelium esse p reia pec-
catorum et patrimonio pauperū. quicqz nō so-
lum habita conseruare verum etiā deo opitu-
lante o ferre optamus. vt aut de diuidendis
rebo ecclesie suspicōnem dudū conceptā pmi-
tus ammoueamus. Statuimus ut neqz nris
neqz filiorū q deo dispē sante successorū nrorū
tpibz vllā penitus diuisionē seu iacturā paci-
antur qd maxima auctoritate simachus pa-
pa approbat sinodo generali acclamāte. Nec
refugit clerus quin serenissimus dñs impa-
tor xpianissimus et ecclesie obsequētissimus
ynacum reuerendissimo dño legato hanc
differentiam examinent et fiat determinatio
vtracqz potestate coniuncta.

Cato.

Oliueri capti sumus nollem q res nostra
in lucem prodiret nullo iure defendere possu-
mus que perpetrata sunt queramus euasione
p dilacōem dicamus nobis nil commissum.

Hugo.

Quid fufuriatis inuicem. cur non respon-
des oliueri.

Oliuerius.

Quid respondebo volo litens que audini
referre m' consulatu. et que conclusa fuerint
renunciare.

Hugo.

Referre vis post longū annū platonis tpe
est negligere quēadmodū hucusq; factū est et
interim semp clerū spoliatū tenere et in censu
ris insorescere. interim flebo. Nā nichil miser
is dulcius est gemitu. Video enī verissima si
gna induracōis ciuitatis et plage subsequētis
nisi alit' actū fuerit. sufficit michi te audiuiss
se et a me tibi dictū q̄ vera sūt cū aliud āplius
agere nō sit mee ptātis. Et cū hijs vale et re
fer cū placuerit et renūcia cū vis.

Oluerius.

Non sis obsecro consternatus animo spe
ro aliquid tui renunciare in breui. et vale
hugo amicorum confidentissime.

Hugo.

Deus vertat bene et spem ad bonum effectū
deducat et q̄ celeriter legato presenti.

Dialogus sup libertate ecclesiastica noui
ter compositus feliciter finit.

Omnia 2 filio prius expire q̄ armis.

Et nequit nimis.

